

به کوشش
محمد شاکر، مهدی رضاییان

خلاقیت

بزرگ زمانی به وجود آمده‌اند که مردم چیزها را وارونه دیده‌اند، یا جنبه‌های مخالف را در نظر گرفته‌اند.)
۲. تفکر سیال داشته باشید. - شوخ طبع باشید. - چیزی بگویید که شبیه چیزی نباشد. سگی که ... بعد از که با س ادامه دهید. مثل: سگی که سرما خورده است. سگی که سرود می‌خواند.
۳. فرض کنید که می‌توانستید روی هوا راه بروید؛ تخیل کرده و هر چه به ذهنتان می‌رسد بنویسید. تفکر فانتزی که از طریق این تمرین حاصل می‌شود ممکن است به زودی تبدیل به زندگی واقعی گردد.

تخیل: توانایی به ذهن آوردن تصاویر، پدیده‌ها و ایده‌های واقعی و غیرواقعی
انعطاف‌پذیری: گوناگونی ایده‌ها
لذت‌جویی: هر عمل کاملی همراه با لذت است.
شوخ طبعی: شوخی و شوخ طبعی اساساً خلاقانه بوده و خود تسهیل‌کننده خلاقیت بیشتر است.
ابتکار: توانایی خلق ایده‌های نو و غیرعادی، هر چه عجیب‌تر، بهتر
سیال بودن ذهن: توانایی تولید ایده‌های فراوان، هر چه بیشتر، بهتر

تمرین‌هایی برای ارزیابی عناصر خلاقیت
۱. ترکیباتی بنویسید که با وارونش یکی باشد مانند خرس سرخ یا کلاس سالک (بسیاری از ایده‌های

آزمون خلاقیت

خلاقیت پر کردن جاهای خالی است

۱. خانه جای خوبی است اگر افراد خانواده ..... باشند.
۲. مدرسه جای خوبی است اگر .....
۳. اغلب معلم‌ها .....
۴. دنیا می‌توانست جای بهتری باشد اگر .....
۵. شیر باغ وحش .....
۶. می‌خواهم یک صندلی جادویی بسازم که .....
۷. مثل ..... اشک می‌ریخت.
۸. خوشحال مثل .....

افراد بسیار خلاق با مدرسه مشکل دارند.

از قیل و قال مدرسه حالی دلم گرفت

یک چند نیز صحبت معشوق و می کنیم

افراد بسیار خلاق جمع اعداد هستند.

عاشقم بر صلح و بر قهرش به جد

ای عجب من عاشق این هر دو ضد

عادت‌ها مانع خلاقیت‌اند؛ افراد خلاق عادت

گریزند.

از خلاف آمد عادت بطلب کام که من

کسب جمعیت از آن زلف پریشان کردم

احساس منحصر به فرد بودن سنگ زیر بنای تفکر

خلاق است.

من این حروف نوشتم چنان که غیر ندانست

تو هم ز روی کرامت چنان بخوان که تو دانی

افراد خلاق از تکرار و تقلید بیزارند. افراد خلاق

نوگرا هستند.

عاریت کس نپذیرفته‌ام

آن چه دلم گفت بگو گفته‌ام

شعیده تازه برانگیختم

هیکی از قالب نور یختم

خلق یک موقعیت در روابط انسانی عالی‌ترین نوع

خلاقیت است.

آسایش دو گیتی تفسیر این دو حرف است

با دوستان مروت با دشمنان مدارا

تولید خلاقانه ناشی از بالاترین سطح بصیرت است

و این زمانی اتفاق می‌افتد که انسان دو پدیده کاملاً

متضاد را در وجود خود حس می‌کند.

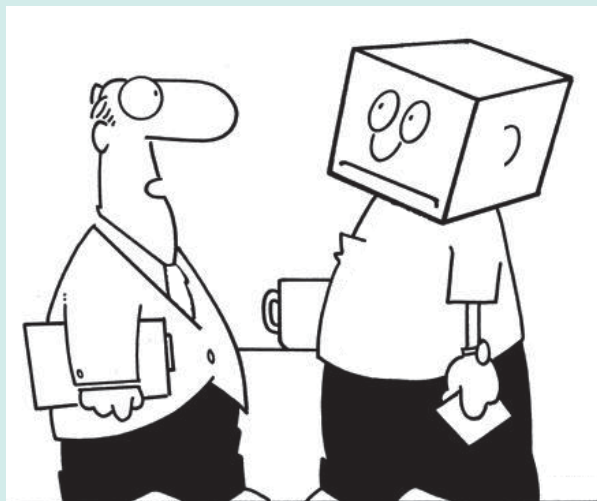
حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی

من از آن دم که اسیر تو شدم آزادم

واحدیات فارسی خلاقیت

مفهوم خلاقیت

خلاقیت: کارهای متفاوت انجام دادن - کارها را متفاوت انجام دادن

خلاقیت = دانش + تجربه + بینش کودکانه

خلاقیت: نگاهی نو به واقعیت

خلاقیت: برترین سطح یادگیری بشر

خلاقیت نوعی یادگیری است که در آن استاد و شاگرد یکی است.

رفتار فرد خلاقانه است اگر نو و مناسب باشد.

یک بزرگسال خلاق یک کودک ابدی است.

خلاقیت نه تنها یک ضرورت بلکه شرط بقاست.

خلاقیت یکی از فعالیت‌های نیمکره راست مغز است.

خلاقیت نوعی بازی است که به آدم چیزی می‌آموزد. (میان خلاقیت و بازی گرایی رابطه مستقیمی است.)

خلاقیت پر کردن جاهای خالی است.

عناصر خلاقیت: آزادی، ماجراجویی، کنجکاوی و ذوق عشق

خلاقیت احساسات نیروبخشی چون حس لذت، ماجراجویی و تفریح را در زندگی ایجاد می‌کند.

خلق یک موقعیت در روابط انسانی عالی‌ترین نوع خلاقیت است.

افراد بسیار خلاق جمع اضعادند. (انسان زمانی به بالاترین حد بصیرت می‌رسد که دو پدیده کاملاً متضاد را در وجود خود حس کند.)

بسیاری از روان‌شناسان تأکید دارند، خلاقیت و سلامت روح و روان همراه و هم‌گامند.

خلاقیت یعنی برقراری ارتباطات معنی‌دار با استفاده از مفاهیم و مواد به روش‌های تازه.

خلاقیت هر چه بیشتر فعال نمودن تداعی‌ها و ارتباطات ذهنی است.

احساس منحصر به فرد بودن سنگ زیربنای تفکر خلاق است.

خلاقیت ارکان

به کوشش محمد شاکر، مهدی رضاییان

سیال بودن ذهن

توانایی تولید ایده‌های فراوان (هرچه بیشتر بهتر)

تخیل

توانایی به ذهن آوردن تصاویر، پدیده‌ها و ایده‌های واقعی و غیرواقعی

دگرپذیری

افراد خلاق خودرأی و خودخواه نیستند و برای ایده‌های دیگران احترام قائلند.

شوخی و شوخ طبعی
 شوخی و شوخ طبعی اساساً خلاقانه بوده و
 خود تسهیل کننده خلاقیت بیشتر است.

انتطاف پذیری
 توانایی خلق ایده‌هایی
 بدون قالب‌های یکسان
 (گوناگونی ایده‌ها)

ابتکار
 توانایی تولید ایده‌های نو و غیرعادی (هر چه عجیب‌تر، بهتر)

نمی دانم راحت جان است

تا بدان جا رسید دانش من
که بدانم همی که نادانم

عادت به «می دانم» گویی، نمایانگر فکری بسته و نشانه میل به خودبرملاسازی یا خودآشکاری است. جوابهای سریع و دست به نقد، نشانه فکری کلیشه‌ای است. در حالی که جواب «نمی دانم» باید درباره‌اش فکر کنم، علامت آمادگی جهت تخیل گرایی و عمل خلاق گونه است. ما قادر هستیم با فراگیری این که چه طور با خود بگوییم «من باید درباره آن فکر کنم» و یا آشکارا به دیگران پاسخ دهیم «من نمی دانم»، مقدار قابل ملاحظه‌ای به هنر زندگی کردن خود بیفزاییم. پاداش حاصل از بیان این کلمات که با تمرین عاید ما می شود، این است: افزودن به اعتبار شخصی خویش.

گاهی ما از طریق تکیه کلامها و واژه‌هایی که در صحبت کردن یا نوشته‌هایمان زیاد استفاده می کنیم، شناخته می شویم. استفاده از صفات عالی چه در مورد خود و چه در مورد دیگران خیلی خوب نیست (بهترین، بدترین و...).

به کار بردن زیاد کلمات تنوین دار (مطمئناً، مسلماً، واقعاً، حتماً، ابداً، قطعاً و...) نشانه خوبی نیست. قیدها، قید و بند درست می کنند و آزادی تفکر را می گیرند.

کلماتی که نسبیت را نفی کرده و مطلق گرایی را القا می کنند یا چهارچوب‌هایی را می سازند، ممکن است ناشی از شخصیت گوینده یا نویسنده آن‌ها باشد. (فقط، باید، به هیچ وجه، هرگز و...) به کار بردن زیاد ضمایر ملکی و کلمه «من» درست نیست.

تدریس خلاق

تدریس خلاق فرایندی است به شدت شخصی، منحصر به فرد، غیر تکراری و غیر تقلیدی.

اگر معلم علاقه مندی داشته باشیم و او انگیزه بالایی برای ارائه روشی نو، مناسب و اختصاصی برای یاد دادن داشته باشد، آن گاه زمینه های بروز یک تدریس خلاق مهیا خواهد بود. تدریس خلاق سرشار از شور و نشاط، بازی و سرگرمی و شگفتی و هیجان است.

روش های شخصی یادگیری و یاددهی را پیدا کرده و آن را به یک بازی تبدیل کنید.

پیش شرط تدریس خلاق: خودمان از فرایند آموزش لذت ببریم و توانایی انتقال این احساس را به مخاطب داشته باشیم.

چگونه می توان از آموختن به دیگری و آموختن از دیگری لذت برد؟

به علت کمیت و کیفیت بالای مطالب آموختنی در دوران ما، طراحی و اجرای روش های خلاقانه دریافت و جذب آموزه ها بسیار ضروری می نماید.

خلاقیت برترین سطح یادگیری بشر

اگر ما پیامی برای انتقال به دیگران داریم و از میزان آمادگی برای پذیرش پیام ها در مخاطب آگاهیم، بهتر است تعادلی برقرار کنیم بین مضمون پیام ها و نحوه رساندن آن ها به مخاطب.

خوب حرف بزنیم. حرف خوب بزنیم.

ویژگی افراد خلاق

خلاق‌ها

- علاقه‌مند به بازی‌های کودکانه‌اند
- پرهیجاند
- خودانگیزه‌اند
- خطرپذیرند
- از خلاقیت خود آگاه هستند
- شوخ‌طبع هستند
- دقیق هستند
- متفکرند
- دارای انرژی فراوان هستند
- کنجکاو و چیزهای عجیب و غریب را

دوست دارند

- دارای علائق هنری‌اند
- دارای استقلال فکری‌اند
- اعتماد به نفس دارند
- بیشتر از آن‌چه از آن‌ها خواسته‌ایم انجام

می‌دهند

- دارای علائق زیبایی‌شناسی‌اند
- متمایل به تنها بودن هستند
- به نوآوری، پیچیدگی و آن‌چه اسرارآمیز است جلب می‌شوند

